

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	Włodzimierz Wójcicki
Protokolant:	Monika Chrzanowska

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2019 r. w Łomży

sprawy z powództwa Prywatnego Producyjno-Handlowego (...)

przeciwko P. C., T. C.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. uznać za bezskuteczną w stosunku do powoda Prywatnego Producyjno – Handlowego (...), umowę dożywocia z dnia 12 lutego 2015 r. sporządzoną w formie aktu notarialnego przed notariuszem A. D. prowadząca Kancelarię Notarialną w Ł., wpisanego do repertorium A pod nr (...), mocą której:

1. dłużnik J. C. wraz z żoną T. C. przenieśli na rzecz swojego syna P. C. w zamian za prawo dożywocia:

a) prawo własności niezabudowanych działek gruntu o łącznej powierzchni 5,1605 ha, położonych: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiących grunty orne, pastwiska trwałe, rowy, lasy oznaczonych numerami (...) i symbolami: (...), (...) wchodzących w skład nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi obecnie księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

b) prawo własności niezabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,8370 ha, położonej: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej pastwiska trwałe, łąki trwałe i nieużytki oznaczonej numerem (...) i symbolami: ŁV, (...), (...), wchodzącej w skład nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...);

2. dłużnik J. C. przeniósł na rzecz swojego syna P. C. w zamian za prawo dożywocia:

a) prawo własności niezabudowanych działek gruntu o łącznej powierzchni 0,8468 ha, położonych: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiących grunty orne, oznaczonych obecnie numerami (...), a dawniej (...), obecnie numerem (...), a dawniej (...) i symbolami: RIVb, RIVa, RV, (...), wchodzących w skład nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych obecnie prowadzi księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

a) prawo własności zabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,2433 ha, położonej: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej grunty orne i grunty rolne

zabudowane, oznaczonej obecnie numerem (...), a dawniej (...) i symbolami: (...), wchodzącej w skład nieruchomości, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych obecnie prowadzi księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

b) prawo własności niezabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,8254 ha, położonej: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej łąki trwałe, pastwiska trwałe i nieużytki, oznaczonej obecnie numerem (...), a dawniej (...) i symbolami: (...), wchodzącej w skład nieruchomości, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi obecnie księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

c) prawo własności zabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,2411 ha, położonej: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej grunty rolne zabudowane, oznaczonej obecnie numerem (...), a dawniej (...) i symbolami: Br-RIIb, wchodzącej w skład nieruchomości, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi obecnie księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

celem zaspokojenia wierzytelności powoda podstawowego długu w kwocie 19.272,00 EUR (słownie: dziewiętnaście tysięcy dwieście siedemdziesiąt dwa euro) wraz z kosztami zapłaty państwowego podatku w kwocie 11.001.734,00 rubli białoruskich przed denominacją (słownie: jedenaście milionów tysiąc siedemset trzydzieści cztery rubli białoruskich), kosztami postępowania w kwocie 641,00 zł (słownie: sześćset czterdzieści jeden złotych), kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 497,00 zł (słownie: czterysta dziewięćdziesiąt siedem złotych), kosztami postępowania klauzulowego w kwocie 132,00 zł (słownie: sto trzydzieści dwa złote), kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt: Km 1560/17 w kwocie 142,70 zł (sto czterdzieści dwa złote i siedemdziesiąt groszy), kosztami zastępstwa prawnego w egzekucji oraz kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt: Km 651/17 w łącznej kwocie 1.802,23 zł (słownie: jeden tysiąc osiemset dwa złote i dwadzieścia trzy grosze), wynikającymi z tytułu wykonawczego obejmującego odpis postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt: VII GCo 59/16 wraz z odpisem orzeczenia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie o sygnaturze akt: 191-4/14 oraz odpisem tłumaczenia przysięgłego orzeczenia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie o sygnaturze akt: 191-4/14 na język polski, odpisem postanowienia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 25 lutego 2016 r. o sprostowaniu omyłek pisarskich w sprawie o sygn. akt: 191-4/14 wraz oryginałem tłumaczenia przysięgłego postanowienia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 25 lutego 2016 r. o sprostowaniu omyłek pisarskich w sprawie o sygn. akt: 191-4/14 na język polski, odpisem postanowienia Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 kwietnia 2017 r., 2). postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łomży P. O. z dnia 18 maja 2018 r.;

II. uznać za bezskuteczną w stosunku do powoda (...) Produkccyjno-Handlowe (...), umowę darowizny z dnia 17 lipca 2015 r., sporządzonej w formie aktu notarialnego przed notariuszem A. D. prowadzącą Kancelarię Notarialną w Ł., wpisaną do repertorium A pod nr (...), mocą której: dłużnik J. C. przeniósł na rzecz swojej żony T. C.:

1.prawo własności 1/2 części zabudowanych działek gruntu o łącznej powierzchni 0,8680 ha, położonych: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...) - 2], powiat (...), województwo (...), stanowiących grunty rolne zabudowane, lasy, pastwiska, grunty pod stawami, oznaczonych numerami 110, 191/4 i symbolami: Br-R, Ls, Ps, W.-Ps wchodzącej w skład nieruchomości, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi obecnie księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...) - dla działki nr (...) - dla działki (...);

2.prawo własności 1/2 części zabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,0790 ha, położonej: obręb ewidencyjny J. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna Ł. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej grunty rolne zabudowane oznaczonej numerem (...) i symbolem Br-R, wchodzącej w skład nieruchomości, dla której

nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi obecnie księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

3. prawo własności niezabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 1,0547 ha, położonej: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej grunt orny i pastwisko, oznaczonej numerem (...), a dawniej numerem (...) i symbolami: (...), wchodzącej w skład nieruchomości, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi obecnie księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

celem zaspokojenia wierzytelności powoda podstawowego długu w kwocie 19.272,00 EUR (słownie: dziewiętnaście tysięcy dwieście siedemdziesiąt dwa euro) wraz z kosztami zapłaty państwowego podatku w kwocie 11.001.734,00 rubli białoruskich przed denominacją (słownie: jedenaście milionów tysiąc siedemset trzydzieści cztery rubli białoruskich), kosztami postępowania w kwocie 641,00 zł (słownie: sześćset czterdzieści jeden złotych), kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 497,00 zł (słownie: czterysta dziewięćdziesiąt siedem złotych), kosztami postępowania klauzulowego w kwocie 132,00 zł (słownie: sto trzydzieści dwa złote), kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt: Km 1560/17 w kwocie 142,70 zł (sto czterdzieści dwa złote i siedemdziesiąt groszy), kosztami zastępstwa prawnego w egzekucji oraz kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt: Km 651/17 w łącznej kwocie 1.802,23 zł (słownie: jeden tysiąc osiemset dwa złote i dwadzieścia trzy grosze), wynikającymi z tytułu wykonawczego obejmującego odpis postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt: VII GCo 59/16 wraz z odpisem orzeczenia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie o sygnaturze akt: 191-4/14 oraz odpisem tłumaczenia przysięgłego orzeczenia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie o sygnaturze akt: 191-4/14 na język polski, odpisem postanowienia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 25 lutego 2016 r. o sprostowaniu omyłek pisarskich w sprawie o sygn. akt: 191-4/14 wraz oryginałem tłumaczenia przysięgłego postanowienia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 25 lutego 2016 r. o sprostowaniu omyłek pisarskich w sprawie o sygn. akt: 191-4/14 na język polski, odpisem postanowienia Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 kwietnia 2017 r., postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łomży P. O. z dnia 18 maja 2018 r.;

III. zasądza od pozwanych P. C. i T. C. na rzecz powoda Prywatnego Produkcyjno – Handlowego (...) kwotę 16.245,13 zł tytułem kosztów procesu.

IV. Nakazuje pobrać od pozwanych P. C. i T. C. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Łomży) kwotę 4.323 złote tytułem kosztów sądowych

I C 195/19

UZASADNIENIE

Powód (...) Produkcyjno – Handlowe (...) w S. (Białoruś), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w pozwie skierowanym przeciwko P. C. i T. C. wniósł o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niego:

I. umowy dożywocia z dnia 12 lutego 2015 r. sporządzonej w formie aktu notarialnego przed notariuszem A. D., rep. A nr (...), mocą której:

1) małżonkowie J. C. i T. C. przenieśli na rzecz swojego syna P. C. w zamian za prawo dożywocia:

a) prawo własności niezabudowanych działek gruntu o łącznej powierzchni 5,1605 ha, położonych: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiących grunty orne, pastwiska trwałe, rowy, lasy oznaczonych numerami (...) i symbolami: (...), (...)wchodzących w skład nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi obecnie księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

b) prawo własności niezabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,8370 ha, położonej: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej pastwiska trwale, łąki trwale i nieużytki oznaczonej numerem (...) i symbolami: ŁV, (...), (...), wchodzącej w skład nieruchomości, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...);

2) J. C. przeniósł na rzecz swojego syna P. C. w zamian za prawo dożywocia:

a) prawo własności niezabudowanych działek gruntu o łącznej powierzchni 0,8468 ha, położonych: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiących grunty orne, oznaczonych obecnie numerami (...), a dawniej 107/4, obecnie numerem (...), a dawniej 107/5 i symbolami: (...), (...), wchodzących w skład nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych obecnie prowadzi księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

b) prawo własności zabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,2433 ha, położonej: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej grunty orne i grunty rolne zabudowane, oznaczonej obecnie numerem (...), a dawniej (...) i symbolami: RHIIb, RIVb, Br-RIIIb, wchodzącej w skład nieruchomości, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych obecnie prowadzi księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

c) prawo własności niezabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,8254 ha, położonej obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej łąki trwale, pastwiska trwale i nieużytki, oznaczonej obecnie numerem (...), a dawniej (...) i symbolami (...), wchodzącej w skład nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi obecnie księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

d) prawo własności zabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,2411 ha, położonej: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej grunty rolne zabudowane, oznaczonej obecnie numerem (...), a dawniej 18 i symbolami: (...), wchodzącej w skład nieruchomości, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi obecnie księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...),

celem zaspokojenia wierzytelności powoda, tj. podstawowego długu w kwocie 19.272 euro wraz z kosztami zapłaty państwowego podatku w kwocie 11.001.734,00 rubli białoruskich przed denominacją oraz kosztami postępowania w kwocie 641 zł, kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 497 zł, kosztami postępowania klauzulowego w kwocie 132 zł, kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt Km 1560/17 w kwocie 142,70 zł, kosztami zastępstwa prawnego w egzekucji oraz kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt Km 651/17 w łącznej kwocie 1.802,23 zł, wynikającymi z tytułu wykonawczego obejmującego odpis postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt: VII GCo 59/16 wraz z odpisem orzeczenia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie o sygnaturze akt: 191-4/14 oraz odpisem tłumaczenia przysięgłego orzeczenia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie o sygnaturze akt: 191-4/14 na język polski, odpisem postanowienia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 25 lutego 2016 r. o sprostowaniu omyłek pisarskich w sprawie o sygn. akt: 191-4/14 wraz oryginałem tłumaczenia przysięgłego postanowienia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 25 lutego 2016 r. o sprostowaniu omyłek pisarskich w sprawie o sygn. akt: 191-4/14 na język polski, odpisem postanowienia Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 kwietnia 2017 r., 2). postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łomży P. O. z dnia 18 maja 2018 r.;

oraz

II. o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy darowizny z dnia 17 lipca 2015 r. sporządzonej w formie aktu notarialnego przed notariuszem A. D. prowadzącą Kancelarię Notarialną w Ł., wpisanej do repertorium A pod nr (...), mocą której:

1) J. C. przeniósł na rzecz swojej żony T. C.:

a) prawo własności 1/2 części zabudowanych działek gruntu o łącznej powierzchni 0,8680 ha, położonych: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...) _2], powiat (...), województwo (...), stanowiących grunty rolne zabudowane, lasy, pastwiska, grunty pod stawami, oznaczonych numerami 110, 191/4 i symbolami: (...), W.-Ps wchodzącej w skład nieruchomości, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi obecnie księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...) - dla działki nr (...) - dla działki (...);

b) prawo własności 1/2 części zabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,0790 ha, położonej: obręb ewidencyjny J. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna Ł. [(...) _2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej grunty rolne zabudowane oznaczonej numerem (...) i symbolem Br-R, wchodzącej w skład nieruchomości, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi obecnie księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

c) prawo własności niezabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 1,0547 ha, położonej: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...) _2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej grunt omy i pastwisko, oznaczonej numerem (...), a dawniej numerem (...) i symbolami: (...), wchodzącej w skład nieruchomości, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi obecnie księgę wieczystą nr (...) a dawniej księgę wieczystą nr (...);

celem zaspokojenia wierzytelności powoda, tj. podstawowego długu w kwocie 19.272 euro wraz z kosztami zapłaty państwowego podatku w kwocie 11.001.734,00 rubli białoruskich przed denominacją oraz kosztami postępowania w kwocie 641 zł, kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 497 zł, kosztami postępowania klauzulowego w kwocie 132 zł, kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt Km 1560/17 w kwocie 142,70 zł, kosztami zastępstwa prawnego w egzekucji oraz kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt Km 651/17 w łącznej kwocie 1.802,23 zł, wynikającymi z: 1) tytułu wykonawczego obejmującego odpis postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt: VII GCo 59/16 wraz z odpisem orzeczenia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie o sygnaturze akt: 191-4/14 oraz odpisem tłumaczenia przysięgłego orzeczenia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie o sygnaturze akt: 191-4/14 na język polski, odpisem postanowienia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 25 lutego 2016 r. o sprostowaniu omyłek pisarskich w sprawie o sygn. akt: 191-4/14 wraz oryginałem tłumaczenia przysięgłego postanowienia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 25 lutego 2016 r. o sprostowaniu omyłek pisarskich w sprawie o sygn. akt: 191-4/14 na język polski, odpisem postanowienia Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 kwietnia 2017 r., 2). postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łomży P. O. z dnia 18 maja 2018 r. Strona powodowa domagała się także zasądzenia od pozwanych na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazano, że na mocy wyroku Sądu Ekonomicznego Obwodu M. z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt 191-4/14 powodowi przysługuje od dłużnika J. C. wierzytelność w kwocie 19.272 euro tytułem należności głównej oraz 11.001.734 rubli białoruskich tytułem zapłaty państwowego podatku. Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie o sygn. VII GCo 59/16 Sąd Okręgowy w Białymstoku stwierdził wykonalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej powyższego orzeczenia sądu białoruskiego.

Na podstawie umowy dożywocia z dnia 12 lutego 2015 r. i umowy darowizny z dnia 17 lipca 2015 r. dłużnik J. C. przekazał należące do niego prawa do nieruchomości na rzecz syna P. C. i żony T. C.. Celem wyegzekwowania należnych powodowi kwot przeciwko J. C. były prowadzone postępowania egzekucyjne, które okazały się bezskuteczne. J. C. po wyzbyciu się majątku jest właścicielem udziałów w nieruchomościach, których wartość

jest znacznie mniejsza od wartości wierzytelności powoda i egzekucja z nich spowodowałaby jedynie poniesienie dodatkowych kosztów związanych z opisem i oszacowaniem i z dużym prawdopodobieństwem skończyłaby się bezskutecznością. Są to bowiem małowartościowe udziały w gruntach stanowiących lasy ewentualnie pastwiska. Powód wskazał, że dłużnik J. C. wskutek rozporządzenia majątkiem na podstawie wyżej wskazanych umów dożywocia i darowizny wyzbył się majątku z pokrzywdzeniem powoda jako wierzyciela. Dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

Jako wartość przedmiotu sporu zostały wskazane kwoty po 86.447,10 zł przeciwko każdemu z pozwanych.

Pozwani P. C. i T. C. reprezentowani przez fachowego pełnomocnika, w odpowiedzi na pozew wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz każdego z pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazali, że w dniu zawarcia pomiędzy pozwanym P. C. a jego rodzicami umowy dożywocia nie istniała jeszcze potwierdzona prawomocnym i wykonalnym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej wyrokiem wierzytelność powoda wobec J. C.. Nadto już od dłuższego czasu rodzice nosili się z zamiarem przekazania gospodarstwa rolnego synowi, wcześniej oddając mu je w dzierżawę. Podkreślono, że pozwany J. C. nie uczestniczył w postępowaniu przed Sądem Ekonomicznym Obwodu M., nie miał wiedzy o toczącym się postępowaniu i nie były mu doręczane żadne orzeczenia powyższego Sądu. Zarówno J. C. jak i pozwani wiedzę o toczącym się postępowaniu powzięli dopiero po wydaniu postanowienia z dnia 28 grudnia 2016 r. przez Sąd Okręgowy w Białymstoku, stwierdzającego wykonalność wyroku Sądu białoruskiego, to jest już po dacie zawartych umów darowizny i dożywocia. Pozwani przyznali fakt, iż J. C. współpracował z powodem, natomiast aż do momentu wydania postanowienia przez Sąd Okręgowy w Białymstoku pozostawał w przekonaniu, że uregulował wszelkie zobowiązania na rzecz powoda wpłacając w dniu 9 sierpnia 2013 r. kwotę 18.988 euro. Pozwani podkreślili również, że zawarta umowa darowizny pomiędzy dłużnikiem a jego żoną nie skutkowałą jego niewypłacalnością. W ocenie pozwanych dłużnik nie jest osobą niewypłacalną i posiada wystarczający majątek do zaspokojenia żądań powoda.

Sąd Okręgowy w Łomży ustalil następujący stan faktyczny:

Powód (...) Produkcyjno – Handlowe (...) w S. (Białoruś) prowadzi działalność gospodarczą w zakresie uprawy owoców, orzechów i roślin wykorzystywanych do produkcji napojów i przypraw. Dłużnik J. C. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowe (...) pozostawał z powodem w relacjach gospodarczych. Zgodnie z kontraktem nr 30/07/2013 z dnia 30 lipca 2013 r. powód zobowiązał się przekazać na własność dłużnika, a dłużnik przyjąć i zapłacić za zamrożoną czarną jagodę, czarną jagodę świeżą, schłodzone kurki (pieprznik jadalny), świeże kurki solone. Płatność miała nastąpić w terminie 7 dni po przyjęciu konkretnej partii produkcji. Powód przekazał dłużnikowi towar na sumę 38.260 euro, zaś dłużnik uregulował rachunek w kwocie 18.988 euro. Do zapłaty pozostała zatem kwota 19.272 euro, której J. C. nie uregulował. W związku z powyższym po rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu jawnym, na którym był obecny pełnomocnik dłużnika – adw. M. S.W. Sąd Gospodarczy [Ekonomiczny] Obwodu M. w dniu 29 stycznia 2015 r., sygn. sprawy nr 191-4/14 wydał wyrok, w którym postanowił wyegzekwować od dłużnika J.C.V. Przedsiębiorstwo Handlowe (...) (Polska) na rzecz powoda kwotę 19.272 euro podstawowego długu i 11.001.734 rubli białoruskich tytułem kosztów zapłaty państwowego podatku. Orzeczenie to zawiera pouczenie o możliwości zaskarżenia wyroku do instancji odwoławczej w ciągu 15 dni roboczych od daty jego ogłoszenia (k. 41-47).

W dniu 12 lutego 2015 r. dłużnik J. C. zaskarżył powyższe orzeczenie apelacją wnosząc o jego uchylenie. Apelacja została opatrzona pieczętką dłużnika i jego własnoręcznym podpisem (k. 143-147).

Tego samego dnia, to jest 12 lutego 2015 r. dłużnik J. C. wraz z żoną T. C. umową dożywocia, sporządzoną w formie aktu notarialnego przed notariuszem A. D., rep. A nr (...)przenieśli na rzecz swojego syna P. C. prawo własności niezabudowanych działek gruntu o łącznej powierzchni 5,1605 ha, położonych: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiących grunty orne, pastwiska trwałe, rowy, lasy oznaczonych numerami 236/1 i 236/4 i symbolami: RIVa, RIVb, PsIII, PsIV, W-PsV, LsIV wchodzących w skład

nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadził księgę wieczystą nr (...), a także prawo własności niezabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,8370 ha, położonej: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej pastwiska trwale, łąki trwale i nieużytki oznaczonej numerem (...) i symbolami: ŁV, (...), (...), wchodzącej w skład nieruchomości, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...). Nadto J. C. przekazał P. C. za prawo dożywocia: prawo własności niezabudowanych działek gruntu o łącznej powierzchni 0,8468 ha, położonych: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiących grunty orne, oznaczonych obecnie numerem (...), a dawniej 107/4, obecnie numerem (...), a dawniej 107/5 i symbolami: RIVb, RIVa, RV, (...), zabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,2433 ha, położonej: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej grunty orne i grunty rolne zabudowane, oznaczonej obecnie numerem (...), a dawniej 17 i symbolami: RHIIb, RIVb, Br-RIIIb - wchodzących w skład nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz prawo własności niezabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,8254 ha, położonej obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej łąki trwale, pastwiska trwale i nieużytki, oznaczonej obecnie numerem (...), a dawniej 34 i symbolami (...), prawo własności zabudowanej działki gruntu o łącznej powierzchni 0,2411 ha, położonej: obręb ewidencyjny W. [Nr (...)], jednostka ewidencyjna P. [(...)_2], powiat (...), województwo (...), stanowiącej grunty rolne zabudowane, oznaczonej obecnie numerem (...), a dawniej 18 i symbolami: Br-RIIIb – dla których Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadził księgę wieczystą nr (...) (k. 57-62).

W dniu 12 marca 2015 r. orzeczeniem instancji odwoławczej Sądu białoruskiego skargę apelacyjną J. C. pozostawiono bez rozpatrzenia. Z tych względów dłużnik złożył skargę kasacyjną na postanowienie Sądu Ekonomicznego Obwodu M. z 29 stycznia 2015 r. W dniu 7 lipca 2015 r. Sąd Najwyższy Republiki Białoruś w sprawie 191- (...)(...)/ wydał postanowienie, którym utrzymał w mocy postanowienie Sądu Ekonomicznego Obwodu M. z 29 stycznia 2015 r. (k. 148-156).

W dniu 17 lipca 2015 r. umową darowizny zawartą w formie aktu notarialnego przed notariuszem A. D., rep. A nr 491/2015 J. C. darował swojej żonie T. C. swój udział wynoszący 1/2 część w zabudowanych działkach gruntu o łącznej powierzchni 0,8680 ha, stanowiących grunty rolne zabudowane, lasy, pastwiska, grunty pod stawami, oznaczonych numerami (...), w zabudowanej działce gruntu o powierzchni 0,0790 ha, Ł., stanowiącej grunty rolne zabudowane oznaczonej numerem (...), całą niezabudowaną działkę gruntu o powierzchni 1,0547 ha, stanowiącą grunt orny i pastwisko, oznaczonej symbolami (...)i numerem (...), a T. C. oświadczyła, że powyższą darowiznę przyjmuje oraz darowała swojemu mężowi swój udział wynoszący 1/4 część w niezabudowanych działkach gruntu o powierzchni 1,2068 ha, stanowiących las, oznaczonych nr (...)i udział swój wynoszący 1/2 część w niezabudowanej działce gruntu o powierzchni 1,1487 ha stanowiącej łąkę, oznaczonej nr 11. Wartość darowizny na rzecz T. C. określono na kwotę 130.000 zł, a na rzecz J. C. na kwotę 70.000 zł (k. 63-68).

Postanowieniem Sądu Gospodarczego Obwodu M. z dnia 25 lutego 2016 r. sprostowano omyłkę pisarską w orzeczeniu sądu z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie nr 191- (...) dotyczącą treści nazwy dłużnika zastępując ją słowami – Przedsiębiorstwo Handlowe – (...) (k. 50-51).

Z zaświadczenia Sądu Gospodarczego obwodu M. z dnia 1 marca 2016 r., nr 191- (...) wynika, że wyrok z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie 191- (...) z powództwa Prywatnego Produkcyjno-Handlowego (...) przeciwko Przedsiębiorstwu Handlowemu (...) o wyegzekwowanie kwoty 19.272 euro uprawomocnił się w dniu 7 lipca 2015 r. (k. 157-158).

Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku w sprawie VII GCo 59/16 stwierdził wykonalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenia Sądu Ekonomicznego Obwodu M. z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt 191-4/14 i nadał temu orzeczeniu klauzulę wykonalności, a także zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 641 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz kwotę 497 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (k. 32).

Powyższe orzeczenie jako prawomocne zostało zaopatrzone w klauzulę wykonalności w dniu 21 marca 2017 r. (k. 158 odwrót akt Sądu Okręgowego w Białymstoku, sygn. VII GCo 59/16).

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gdańsku w sprawie Km 1560/17 prowadził egzekucję. Jak wynika ze wzmianki z dnia 31 sierpnia 2017 r. zawartej na tytule wykonawczym komornik nie wyegzekwował żadnych kwot, poniesione przez wierzyciela koszty egzekucji ustalono na 142,70 zł i przyznano koszty zastępstwa prawnego w kwocie 1350 zł (k. 33).

W toku postępowania egzekucyjnego toczącego się przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Łomży P. O. komornik uzyskał informacje, że dłużnik widnieje w krajowym systemie producentów, jednak nie jest beneficjentem płatności realizowanych przez (...), nie posiada zarejestrowanych zwierząt. Ponadto komornik ustalił, że J. C. figuruje w Centralnej Ewidencji Pojazdów jako właściciel pojazdów: M. (...), rok prod. 2001 (zastaw rejestrowy na (...) w W.), F. (...), rok prod. 2012 (zastaw rejestrowy na (...) w W.), Ż. A11, rok prod. 1993, R. H., przyczepa cięż., rok prod. 1977, (...), rok prod. 1978, Y. (...), rok prod. 2004 (współwłaściciel), C. T. 4000, rok prod. 1999. Z ustaleń komornika wynikało również, że dłużnik nie jest objęty ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym oraz nie pobiera świadczeń emerytalno - rentowych w ZUS, prowadzi działalność gospodarczą, z której za 2016 osiągnął dochód w kwocie 2017,33 zł. Dłużnik nie posiada nadpłaty podatku, nie ma środków do przekazania na rachunkach wykazanych przez system O., a z jego oświadczenia majątkowego wynikało, że jest właścicielem jednego konia i współwłaścicielem nieruchomości (wysłuchanie wierzyciela i dłużnika przed zawieszeniem lub umorzeniem postępowania w trybie art. 827 k.p.c. k. 55-56).

Z tych względów postanowieniem z dnia 18 maja 2018 r., w sprawie Km 651/17 wobec bezskutecznej egzekucji Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łomży P. O. umorzył postępowanie egzekucyjne przeciwko J. C. i tytuł wykonawczy zwrócił wierzycielowi. Koszty postępowania egzekucyjnego ustalono na 452,23 zł, a koszty zastępstwa adwokackiego na 1350 zł (postanowienie z 18.05.2018 r. k. 54).

Dotąd przedmiotowa wierzytelność nie została przez J. C. spłacona.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dokumenty, których autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była przez żadną ze stron kwestionowana.

Jak wynika z zebranych w sprawie dowodów, w chwili zawierania umów: o dożywocie i darowizny nieruchomości dłużnik J. C., miał świadomość istniejących zobowiązań wobec powoda powstałych w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Przed sądem białoruskim, który wydał orzeczenie dot. wyegzekwowania kwoty 19.272 euro i kwoty 11.001.734 rubli białoruskich tytułem podatku państwowego dłużnik był reprezentowany przez adwokata S. M., któremu w dniu 12 sierpnia 2014 r. udzielił pełnomocnictwa (k. 140-142). Ponadto własnoręcznie podpisał apelację od wyroku z dnia 29 stycznia 2015 r., a następnie za pośrednictwem swojego pełnomocnika wywiódł skargę kasacyjną do Białoruskiego Sądu Najwyższego. Dlatego Sąd nie dał wiary twierdzeniom pozwanych, zawartym w odpowiedzi na pozew, że o istnieniu zobowiązania wobec powoda dłużnik dowiedział się dopiero w dniu 28 grudnia 2016 r., kiedy to Sąd Okręgowy w Białymstoku stwierdził wykonalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenia sądu białoruskiego.

Na uwagę zasługuje też fakt, iż pozwani prawidłowo zawiadomieni o terminach rozpraw nie stawili się na nich. Podobnie wezwany w charakterze świadka dłużnik J. C. nie stawiał się na rozprawie w dniu 4 września 2019 r. Pełnomocnik pozwanych złożył informację od lekarza rzeczoznawcy KRUS, z której wynikało, że J. C. jest czasowo niezdolny do pracy do dnia 13 listopada 2019 r. Zaświadczenie to nie spełniało wymogów z art. 214¹ k.p.c. Dlatego, uznając że materiał dowodowy w postaci przedłożonych dokumentów pozwolił na dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych, Sąd pominął dowód z zeznań tego świadka zgodnie z art. 217 § 3 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Celem instytucji skargi pauliańskiej, przewidzianej w przepisach art. 527 - 535 k.c., jest ochrona interesów wierzyciela na wypadek nielojalnego (czy wręcz nieuczciwego) postępowania dłużnika, który z pokrzywdzeniem wierzyciela wyzbywa się składników swego majątku na rzecz osób trzecich lub majątek ten obciąża, zaciągając kolejne zobowiązania i w ten sposób stwarza lub pogłębia stan swojej niewypłacalności.

Konstrukcja skargi pauliańskiej oparta jest na instytucji względnej bezskuteczności czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2002 r., II CKN 1336/00, LEX nr 55083). Ochrona ta polega na możliwości zaskarżenia przez wierzyciela krzywdzącej go czynności prawnej celem uznania tej czynności za bezskuteczną względem niego. Zgodnie z treścią przepisu art. 527 k.c. przesłankami powództwa o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną są: dokonanie przez dłużnika z osobą trzecią czynności prawnej, na skutek której osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową oraz na skutek której doszło do pokrzywdzenia wierzyciela, działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, wiedza lub możliwość (przy zachowaniu należytej staranności) dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią. Wskazane powyżej przesłanki spełnione być muszą łącznie.

Na powódzie spoczywał zatem obowiązek wykazania, że: przysługuje mu wobec dłużnika wierzycelność, dokonano zaskarżonej czynności prawnej między dłużnikiem i osobą trzecią, na podstawie której osoba trzecia uzyskała korzyść, doszło do pokrzywdzenia wierzyciela wskutek dokonania zaskarżonej czynności, dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, a osoba trzecia wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła dowiedzieć się o tym, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela (chyba, że zaistniało domniemanie z art. 527 § 3 k.c.).

Mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy należy stwierdzić, że pozwany P. C. na skutek zawarcia z dłużnikiem umowy dożywocia uzyskał nieodpłatnie korzyść majątkową. Powyższa okoliczność nie podlega żadnej dyskusji, gdyż pozwany stał się właścicielem działek gruntu o łącznej powierzchni 11,8925 ha oznaczonych numerami: (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) wraz z parkiem maszynowym. Wartość przedmiotu umowy została określona na kwotę 150.000 zł, w tym wartość nieużytków o pow. 0,0673 ha i lasów o pow. 0,5909 ha na kwotę 10.000 zł.

Podobnie pozwana T. C. na skutek umowy darowizny uzyskała nieodpłatnie korzyść majątkową w postaci udziału w wysokości $\frac{1}{2}$ w zabudowanych działkach gruntu o powierzchni 0,8680 ha oznaczonych numerami (...) oraz w zabudowanej działce gruntu o powierzchni 0,0790 ha oznaczonej numerem (...), a także całej niezabudowanej działki gruntu o pow. 1,0547 ha oznaczonej nr (...). Co prawda umowa darowizny z dnia 17 lipca 2015 r. jest umową ekwiwalentną albowiem na jej mocy dłużnik J. C. otrzymał od swojej żony T. C. udział wynoszący $\frac{1}{4}$ część w niezabudowanych działkach gruntu o powierzchni 1,2068 ha oznaczonych numerami (...) oraz udział wynoszący $\frac{1}{2}$ część w niezabudowanej działce gruntu o powierzchni 1,1487 ha oznaczonej nr 11 to wskazać należy, że powyższe nie pozbawia tej umowy charakteru bezpłatności. W ujęciu art. 888 k.c. przez umowę darowizny darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku. W umowie darowizny bezpłatność należy do essentialiae negotii. Brak takiego zamiaru (bezpłatnego przysporzenia) darczyńcy i porozumienia stron co do tego istotnego elementu umowy powoduje niedojście umowy do skutku, gdyż umowa darowizny nie może bez niego powstać. Świadczenie darczyńcy musi być subiektywnie i obiektywnie bezpłatne, tj. niezależne od uzyskania korzyści lub ekwiwalentu od obdarowanego. Czyniąc darowiznę, darczyńca realizuje zamiar przysporzenia obdarowanemu korzyści kosztem własnego majątku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2006 r., sygn. IV CSK 172/06, Lex 564478).

Powód niewątpliwie wykazał, że posiada wierzycelność wobec dłużnika J. C. w wysokości 19.272 euro podstawowego długu wraz z kosztami zapłaty państwowego podatku w kwocie 11.001.734 rubli białoruskich oraz z kosztami postępowania w kwotach: 641 zł, kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 497 zł, kosztami postępowania klauzulowego w kwocie 132 zł, kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt Km 1560/17 w kwocie

142,70 zł, kosztami zastępstwa prawnego w egzekucji oraz kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt Km 651/17 w łącznej kwocie 1.802,23 zł, wynikającymi z tytułu wykonawczego obejmującego odpis postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt: VII GCo 59/16 wraz z odpisem orzeczenia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie o sygnaturze akt: 191-4/14 z jego tłumaczeniem, odpisem postanowienia Sądu Gospodarczego (Ekonomicznego) Obwodu M. z dnia 25 lutego 2016 r. o sprostowaniu omyłek pisarskich w sprawie o sygn. akt: 191-4/14 wraz z tłumaczeniem, odpisem postanowienia Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 kwietnia 2017 r., postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łomży P. O. z dnia 18 maja 2018 r., czemu pozwani skutecznie nie zaprzeczyli. J. C. bezspornie działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda, gdyż w wyniku dokonania czynności prawnej – umów dożywocia i darowizny stał się niewypłacalny, pozbył się składników majątku w postaci nieruchomości i posiadanych udziałów w nieruchomościach - z których wierzyciel mógłby zaspokoić swoje roszczenie.

Podkreślić w tym miejscu należy, że w judykaturze prawa cywilnego powszechne jest przekonanie, że pokrzywdzenie wierzyciela należy oceniać nie według chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, lecz według chwili jej zaskarżenia, czyli wystąpienia z żądaniem uznania bezskuteczności czynności prawnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2011 r., V CSK 35/11, Lex 1130304). Wprawdzie pełnomocnik pozwanych w toku postępowania wywodził, że ekwiwalentną umową darowizny z dnia 17 lipca 2015 r. dłużnik nabył własność nieruchomości, z których wierzyciel mógłby prowadzić egzekucję, to po wnikliwej analizie aktów notarialnych dotyczących darowanych J. C. nieruchomości Sąd stwierdził, że dłużnik jest jedynie właścicielem udziału w wysokości 1/2 w niezabudowanych działkach gruntu stanowiących lasy, oznaczonych nr (...) (treść księgi wieczystej (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Łomży VI Wydz. Ksiąg Wieczystych, stan na dzień 1.10.2019 r.), zaś otrzymany od T. C. udział w wysokości 1/2 w części niezabudowanej nieruchomości o pow. 1,1487 ha stanowiącej łąkę, oznaczonej nr 11 jest obecnie własnością Skarbu Państwa – Starosty (...) (treść księgi wieczystej (...), stan na 1.10.2019 r.). Ponadto już z samej umowy darowizny wynikało, że wartość przekazanego przez T. C. dłużnikowi majątku (70.000 zł) była niemalże dwukrotnie niższa od wartości majątku darowanego przez dłużnika swojej żonie (130.000 zł). Na podstawie zgromadzonych w aktach dowodów dotyczących stanu majątkowego dłużnika Sąd doszedł do przekonania, że wartość jego majątku uniemożliwiała skuteczne dochodzenie spłaty wierzytelności i prowadzone przeciwko niemu egzekucje okazały się bezskuteczne.

W tym miejscu należy dodać, że w orzecznictwie sądów powszechnych wskazuje się, że do przyjęcia świadomości dłużnika działania z pokrzywdzeniem wierzycieli, o którą chodzi w art. 527 § 1 k.c., wystarczy, by dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Natomiast zamiar pokrzywdzenia wierzyciela i zła wiara dłużnika nie jest konieczna dla objęcia wierzyciela ochroną na podstawie art. 527 k.c. i nast. Zatem J. C. wiedząc o wydanym wobec niego orzeczeniu Sądu Ekonomicznego Obwodu M. z dnia 29 stycznia 2015 r., w dniu kiedy wywiódł od niego apelację i nie będąc pewnym przyszłego rozstrzygnięcia postanowił pozbyć się majątku dokonując umowy dożywocia ze swoim synem, zaś kilka dni po niekorzystnym rozpoznaniu skargi kasacyjnej pozbył się pozostałego majątku zawierając umowę darowizny ze swoją żoną i w ten sposób uniemożliwił powodowi zaspokojenie swojej wierzytelności.

Ustawodawca w przepisie art. 527 § 3 k.c. ustanowił domniemanie, działające na korzyść wierzyciela występującego ze skargą pauliańską. Jeśli wykaże on, że czynność prawna dokonana przez dłużnika przyniosła korzyść majątkową osobie pozostającej w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, iż osoba ta wiedziała o świadomym pokrzywdzeniu wierzyciela przez dłużnika. Regulacja ta w okolicznościach sporu zmodyfikowana jest o treść art. 528 k.c. wedle którego, jeżeli skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Przepis tym samym wyłącza przesłankę złej wiary po stronie pozwanych, co oznacza, że wszelkie ich zarzuty w przedmiocie braku wiedzy co do sytuacji finansowej dłużnika i istnienia wierzytelności wobec powoda, nie mają znaczenia dla uznania dokonania czynności za bezskutecznej w stosunku do nich.

W niniejszej sprawie będzie miał zastosowanie powołany przepis art. 528 k.c., gdyż pozwani P. C. i T. C. stali się właścicielami nieruchomości na podstawie umów dożywocia i darowizny, które miały charakter bezpłatny. Pozwani są osobami bliskimi dla dłużnika – jego synem i żoną. Powód mógł zatem żądać ochrony także wtedy, gdy pozwani nie wiedzieli i nie mogli przy zachowaniu należytej staranności dowiedzieć się o tym, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda.

Z kolei pozwani nie mogli skutecznie bronić się, poprzez wykazanie, że nie wiedzieli lub nie mogli wiedzieć o działaniu J. C. ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, gdyż nawet udowodnienie tej okoliczności, nie zwalniało ich od odpowiedzialności wobec powoda.

Mając na względzie powyższe, Sąd zważył, iż w realiach przedmiotowej sprawy spełnione zostały wszystkie przesłanki skargi pauliańskiej. Dlatego powództwo wobec pozwanych P. C. i T. C. należało uwzględnić, o czym Sąd orzekł w pkt I i II wyroku. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2019.785 j.t), w związku z czym w pkt III wyroku Sąd zasądził od pozwanych na rzecz powoda tytułem kosztów procesu kwotę 16.245,13 zł– zgodnie z załączonym spisem kosztów (k. 185), zaś w pkt IV nakazał pobrać od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa brakującą część opłaty sądowej od pozwu w kwocie 4.323 zł.